

SEL Hikâyeleri

İhsan KARA

Pursaklar Kaymakamı

GÜZEL ÜLKEM, GÜZEL İLÇEM

Ülkemizin her köşesi ayrı güzel. Allah övmüş de yaratmış. Dört mevsimi bir arada yaşayabiliyor necip milletim. Zaten bu güzellikleri hak ettiği için Cenabı Hak bu nimetleri veriyor. Üç bir tarafımız denizlerle, dört bir tarafımız göller, ırmaklar ve derelerle çevrili çok şükür. Zemheri günlerinde yağın yağmur, kar ve dolu kurda kuşa hayat veriyor. Yaz güneşi nebatatı nimete tahvil ediyor, güzel ülkemde. Ne mutlu bize; bu güzel ülkede yaşıyoruz ve ne şeref ki; her köşesinde idareci olarak görev yapıyoruz.

Ziyaret sonrası
Kasabada “Vali geldi
sel gitti, gelecek sene
uyanık olalım selden önce
Valimizi getirelim” diye
söyleniverdi.

Efendim; yurdumuzun şirin bir köşesinden, güzellikleri malum bir ilçesine kaymakam olarak atanmıştım. Önceki görev yerimden bir dolu dostluklar, anılar ve bir miktar eşya ile ayrılmıştım. Mehil müddeti içinde baba ocağına uğrayıp hasret giderdikten sonra yeni görev yerimize doğru özel aracım ile yola çıktık. Tatlı bir heyecan bize yolda eşlik ediyordu. Bilirsiniz; ilçe nasıl; havası, suyu, insanı... Lojman eski mi yeni mi? Bu düşüncelerle ilçeye yaklaşmışken bir yerleşim yerine rastladık. Pek ilçe havası olmayan bir yerdi. Eşim ve ben maazallah bu yerin ilçe merkezi olabileceği endişesini taşımakla birlikte, birbirimizle bunu konuşmadık. Fakat “Filan Kasaba” tabelasını görünce dağılan endişemizi ve sevincimizi paylaştık. Yirmi dakika sonra ilçeye girmiştik. İlçede biraz dolaştıktan sonra Hükümet Konağına geçtik. Tarım Müdürü olan kaymakam vekilinden görevi devraldım. Böylece hayat defterimizde yeni bir sayfa açmış olduk.

Birkaç gün yerleşim ve tanışma faslı sürdü. Bu arada Valimiz ve vali yardımcılarımız ile de tanış konuş oldum. Batı Anadolu’da bulunan orta büyüklükte bir ilin orta büyüklükte bir ilçesinin kaymakamıydım artık.

VATANIMIZDA ÖLELİM

Yerleşim ve alışma dönemini kısa tutup, köy gezilerine başlamıştım. Köylerimizin yerleşim sorunları, ekonomik ve sosyal sıkıntılarını köylülerle ve daire

amirleri ile konuşuyorduk. İlçe merkezinin bazı mahallelerinde ve birkaç köyde sel ve heyelan tehlikesi bulunmaktaydı. Hatta heyelan tehlikesi bulunan bir köyü Devlet'in Aydın'ın Çine ilçesine yerleştirmek istediği, ancak köy muhtarı ve ihtiyar heyetinin ilçe merkezinde bulunan ve hemşerileri olan bir dava vekilini ziyaret ettiği, dava vekiline mevzuu anlatmadan "Çin nere ola ki" diye sordukları, dava vekilinin "Rusya'nın öte yanı" mukabil cevabı karşısında; "ölürsek vatanımızda ölelim gardaş, ne işimiz var Çin'de" diyerek ağlaştıkları, daha sonra yetkililerin ısrarlarına rağmen Nuh deyip peygamber demedikleri, verilen bu imkânı, Aydın'ın verimli topraklarını ve heyelandan kurtuluşu, sebep belirtmeksizin ve tümünden reddettikleri rivayet edilmekteydi.

Sel; İlçenin yıllardır çözülemeyen önemli bir soru-nuydu. Öncelikle İlçenin ortasından geçen çay yatağının genişletilmesi ve ıslahı gerekiyordu. Köylerde ise yaygın olan koyunculüğün desteklenmesine yönelik mera ıslahına ihtiyaç vardı. Bütün bunlara ilaveten selin önlenmesi için ağaçlandırma elzemdi. Biz bunları düşünürken ve yazışmalarını yaparken güz mevsimi geldi çatı. Yağmurlar başladı. Öyle köylerimiz vardı ki yağmur başlarken ahali selden canını kurtarmak gayretiyle yükseklerle kaçıyordu. Kaçamayanlar rahmetle yâd ediliyordu.

SELLE BAYRAMLAŞMA

Yağmur önce mutedil başlamıştı arife gecesi, sonra sağanak ve en sonunda Kasaba Çayını şirazeden çıkaracak şekilde, kovadan boşanırcasına yağmaya başlamıştı bayram sabahı. Kasaba Çayı kabardıkça kabarmış ve önceleri aktığı toprakları sahiplerinden ister olmuştu.

Bayramlaşmaya gelen selle karşı karıyaydık. Namazı apar topar kıldık. İlçenin dış mahalleleri dere yatağına dönüşmüştü. Tahliyeleri başlattık. Belediye ve Kaymakamlık olarak sel nedeniyle uzun ve yorucu bir mesaiyi birlikte yürüttük. Devlet Su İşleri (DSİ) başta olmak üzere Valilik ve il kuruluşları yanımızdaydı.

Kriz masası çalışmaları; kurtarma, barındırma, zarar tespiti, zararın giderilmesi ve tekrar sel felaketi olmaması için alınacak önlemler olarak belirlendi.

KURTARMA ÇALIŞMALARI

Belediye ve DSİ araçları sel bölgelerine ihtiyaca göre görevlendirilmişlerdi. Her bölge için farklı ilçe yöneticileri kurtarma çalışmalarını izlemekte, yönlendirmekte ve kriz masasına bilgi aktarmaktaydı. Ben de belediye başkanı ve DSİ yetkilileriyle kurtarma çalışmalarına nezaret ediyordum. Şükürler olsun ki can kaybımız yoktu. İnsanlar canlarını kurtarınca öncelikle geçici kalacak yer sağlama ve mallarını kurtarma telaşına düşüyorlardı.

Geçici barınak için otel ve konaklama tesislerinden yararlandık. Çoğu sel mağduru aile de akrabalarından kaldılar. Kızılay marifetiyle sıcak yemek dağıtımı gerçekleştirildi.

HASAR VE ZARAR TESPİT ÇALIŞMALARI

Sel nedeniyle can kaybı yaşanmamıştı. Yaralı ve tedaviye muhtaç kimse de yoktu. Yaklaşık 200 ailenin evlerini sel basmıştı. Bunun yanında büyükbaş ve küçükbaş hayvan besli ahırları ve samanlıkları da zarar görmüştü. Ayrıca ilçede tavuk yetiştiriciliği de yaygındı. Büyük ve küçükbaş hayvan kaybı bulunmamakla birlikte, 2 büyük kümeste toplam 75000 tavuk ve civciv telef olmuştu. Bunun dışında önemli ve kalıcı hasar yaşanmadığından dolayı sevinçliydik. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımıza gelen ek ödenekle sel mağdurlarına yardımcı olmak için tespitlerimizi yapıyorduk. Bazı vatandaşlarımız mutlaka Kaymakamla görüşmek istiyorlardı. Ben de mümkün oldukça görüşme isteklerine cevap vermeye çalışıyordum. Vatandaşlarımızdan bazıları ile yaptığımız görüşmeleri ilginç olması nedeniyle hatırlamaktan ve paylaşmaktan kendimi alamıyorum;

BÜYÜKBAŞ HAYVAN ZAYIATI BAŞVURUSU

Besicilik işiyle iştigal eden bir vatandaşımız bizimle yaptığı görüşmede; "10 büyükbaş hayvanının zayı olduğundan söz ederek zararının Devletçe karşılanmasını talep etmişti. Ben zayı ve telef olan büyükbaş hayvan bilgisinin bana ulaşmadığını söyledim ve hayvanların ne zaman ve ne şekilde zayı olduğunu sordum.

Besici ; “Kaymakam Bey, ahırımı 10 santim su bastı. Mallarım pek kor-kuverdiler. Anca kaçabildiler. ” dedi. Ben; “yani ölmediler mi?” diye sordum. Besici; “Hayır ölmediler ama moralman çok rencide oldular” deyince, değerli vatandaşına “zayı olmak” kavramı özellikle işaretlenmiş bir Büyük Türk Dil Kurumu Sözlüğü hediye etmeyi görev bildim.

TAPULU VE İMARLI EVİMİ SU BASTI

Selzedelerin kepçe ve kamyonlarla sel bölgesinden tahliye çalışmalarını izlerken bir vatandaş bana “Kaymakam Bey, şu ilerdeki ev benimki, hem imarlı hem de tapulu olmasına rağmen sel bastı” deyince, selin tapu gibi belgelere itibar etmediği acı gerçeğini dile getirdim. Esasen birinci sınıf tarım arazisi olması gereken bir yere bina yapılması ülkemizde yaygın ve yanlış bir uygulama olarak süregidiyor.

SEL MAĞDURUYUM

Filan Köyün kahvecisi; “sel mağduruyum, yardım istiyorum.” diye

görüşmek istemiş. Görüşmemizde; “kahvehanesini selin basmadığını, ancak sel mücadelesine giden vatandaşlar nedeniyle kahvesinin iki gündür boş kaldığını, selin müşterilerini elinden aldığını, dolayısıyla mağdur olduğunu” yana yakıla anlatınca bana da kahvecinin üzüntüsünü paylaşmak kaldı.

ŞEHİT GİDERİM

Sel nedeniyle Evliya Camiinin bir duvarı hasar görmüştü. Bu nedenle Cami bir süre ibadete kapatıldı. Cami cemaatinden Hacı Hakkı Amca beni telefonla aradı. Bana Camiyi neden kapattığımı sordu. Ben selden zarar gören duvarın yıkılma tehlikesinden söz edince, “daha dünkü çocuk, sana mı düştü beni ibadet esnasında yıkılan duvarın altında kalarak şehit olmaktan kurtarmak” diye efeleniverdi de ben hiçbir şey diyemedim.

VALİ BEY GELDİ

Sel nedeniyle “geçmiş olsun” demek üzere Sayın Valimiz ilçemizi

teşrif etti. Ziyareti esnasında halka yaptığı konuşmada çay yatağının temizlenmesi genişletilmesi başta olmak üzere alınacak önlemlerle bir daha sel olmaması için gerekenin yapıldığını söyledi. Ziyaret sonrası Kasabada “Vali geldi sel gitti, gelecek sene uyanık olalım selden önce Valimizi getirelim” diye söyleniverdi.

ÜÇ YIL SONRA

Sel vakasının üzerinden üç yıl geçti. Sele karşı gerekli önlemler çerçevesinde; çay yatağı genişletildi, tehlike arz eden köylerde teraslama ve ağaçlandırma yapıldı, meralar ıslah edildi. Yağmur damlasını görünce dağlara kaçışan köyde de teraslama ve ağaçlandırma faaliyetleri başarılı sonuçlar verdi. Sel tehlikesi tarih oldu. Görev sürem sonuna gelmiş ve bir başka yurt köşesine tayinim çıkmıştı.

Veda etmek üzere bu köye geldim ve kahvehanede köylüyle sohbet ettim. Kendilerine eskisi gibi sel korkusu olup olmadığını sordum. Çalışmalarımızın takdir edilmesini beklerken köyün yaşlısı Münir Amca “Kaymakam bey oğlum, nerde o eski yağmurlar! Daha iki üç sene önceye kadar yağmur yağsa damlara kaçışırđık. Şimdi yağmurlar rahmet merhamet üzere yağıyor. Çok şükür kuraklık da yok sel de... ” dedi. Vatandaşın memnuniyeti bana da yol azığı olmuştu.

Şimdiden sonra bu ilçede de bir eski resim, bir evrakta imza, bir sohbetle hatırlanmaya çalışılan isim olarak kalacaktım. Meslek ve zanaatımız mülki amirlikti ne de olsa... Üstümüzdeki Güneş hep aynı olsa da farklı yörelerde uyanacaktık sabaha.